

**TOWARZYSTWO
POLITECHNICZNE
POLSKIE**

1835 - 2025

**190. ROCZNICA POWSTANIA
PROTOPLASTY
NACZELNEJ ORGANIZACJI
TECHNICZNEJ**

**TOWARZYSTWO
POLITECHNICZNE
POLSKIE**

1835 - 2025

**190. ROCZNICA
POWSTANIA PROTOPLASTY
NACZELNEJ ORGANIZACJI
TECHNICZNEJ**

Powstanie listopadowe, wojna polsko-rosyjska 1830–1831

Polskie powstanie narodowe przeciwko Imperium Rosyjskiemu, które wybuchło w nocy z 29 na 30 listopada 1830, a zakończyło się 21 października 1831. Zasięgiem swoim objęło Królestwo Polskie i część ziem zabranych (Litwę, Żmudź i Wołyń).

Po upadku powstania cesarz Mikołaj I Romanow wypowiedział słowa: ***Nie wiem, czy będzie jeszcze kiedy jaka Polska, ale tego jestem pewien, że nie będzie już Polaków.***

W Wojsku Polskim w rocznicę wybuchu powstania obchodzony jest Dzień Podchorążego.

Ważniejsze Bitwy Powstania Listopadowego Wojny Polsko Rosyjskiej 1830 – 1831

Bitwa pod Stoczkiem Łukowskim - 14 lutego 1831 r.

I Bitwa pod Wawrem - 20 lutego 1831 r.

Bitwa pod Grochowem - 25 lutego 1831 r.

Bitwa pod Puławami - 2 marca 1831 r.

Bitwa pod Dębem Wielkim - 31 marca 1831 r.

II Bitwa pod Wawrem - 31 marca 1831 r.

Bitwa pod Iganiami - 10 kwietnia 1831 r.

Bitwa pod Ostrołęką - 26 maja 1831 r.

Obrona Warszawy - 6 – 8 września 1831 r.

Obraz Wojciecha Kossaka z 1927 r. „ Bitwa o Olszynkę Grochowską ”

Ostatnia bitwa Powstania Listopadowego. Obrona Warszawy 6 – 8 września 1831 r.

Georg Wunder,
Szturm Warszawy

Obrona Warszawy,
także **szturm Warszawy.**

Bitwa obrońców Warszawy z nacierającymi wojskami rosyjskimi w czasie powstania listopadowego, rozegrana na przedpolu i wałach miasta w dniach 6 – 7 września 1831, zakończona kapitulacją obrońców i wkroczeniem Rosjan do opuszczonego przez polskie wojsko miasta.

Julian Konstanty
Ordon

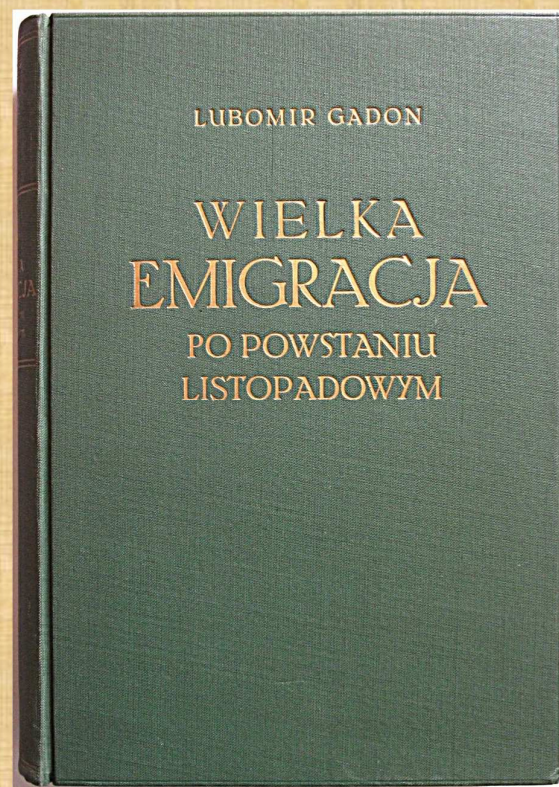
Reduta nr 54 zwana
potocznie **Redutą**
Ordon

Ppor. Julian
Konstanty Ordon
nigdy nie dowodził
redutą nr 54, tylko był
dowódcą jej artylerii.
Dowódcą reduty był
mjr Ignacy
Dobrzelewski.

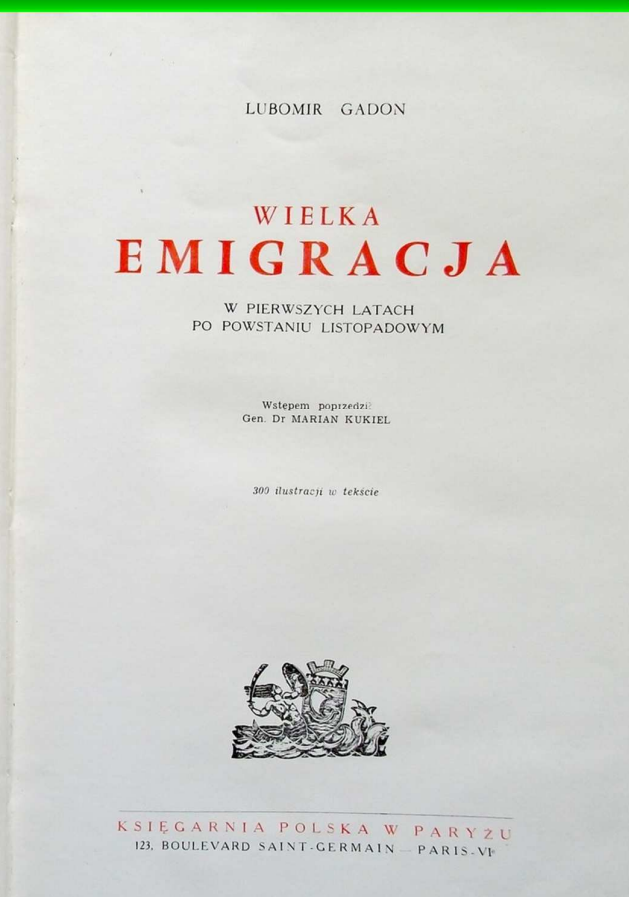
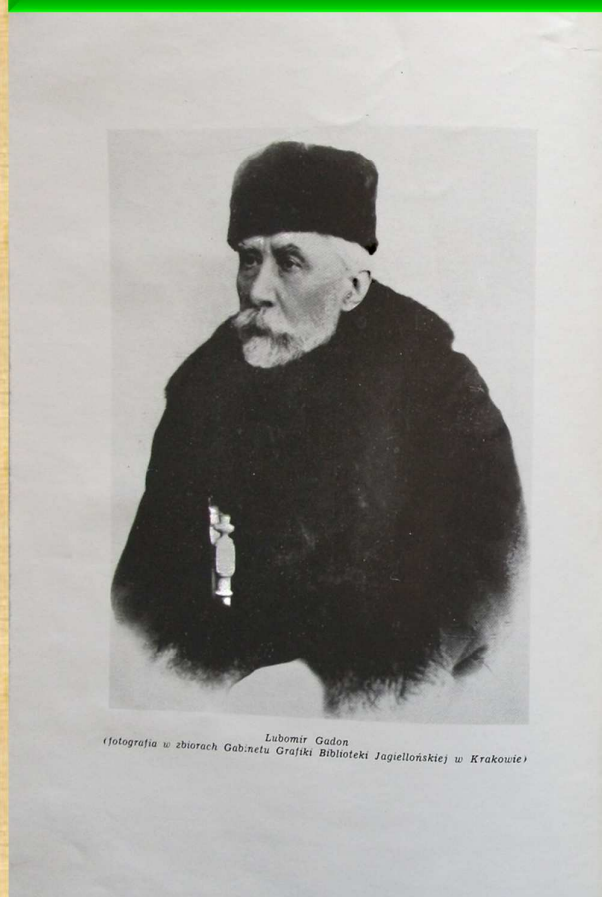

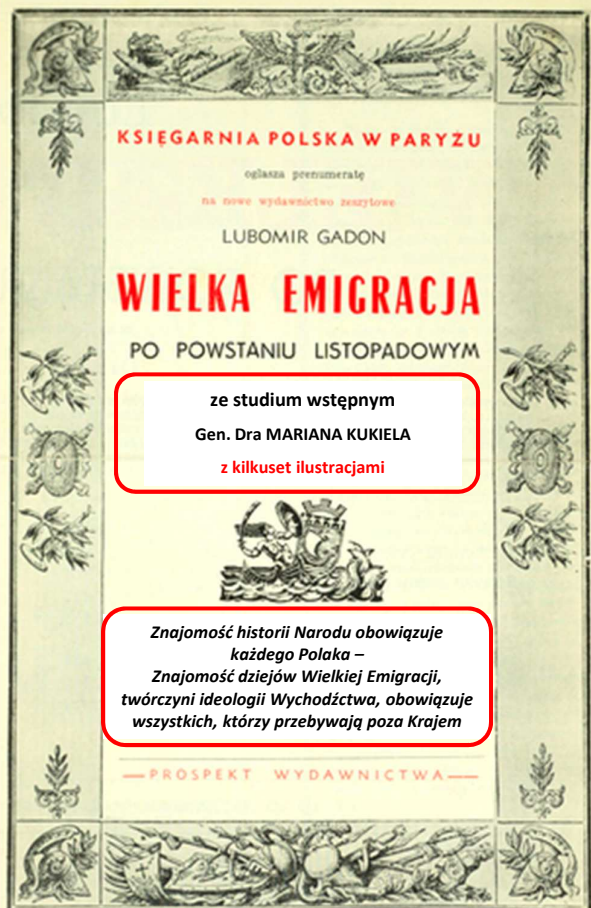
Sowiński na szanach Woli,
obraz Wojciecha Kossaka z 1923 r.

Po Powstaniu Listopadowym zaczęła się Wielka Emigracja

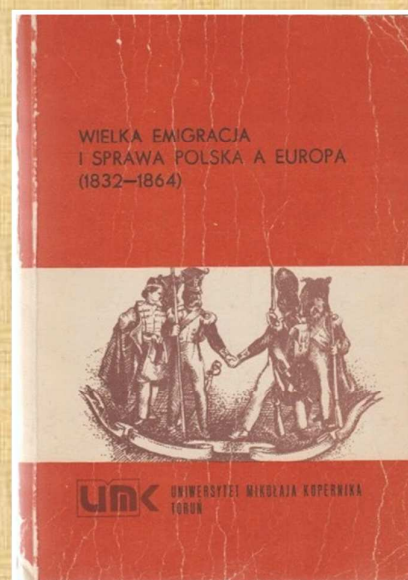
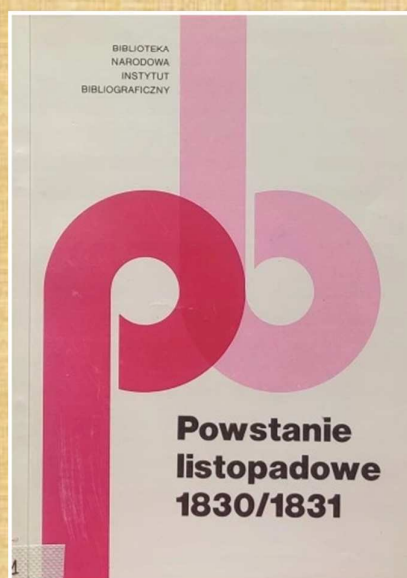
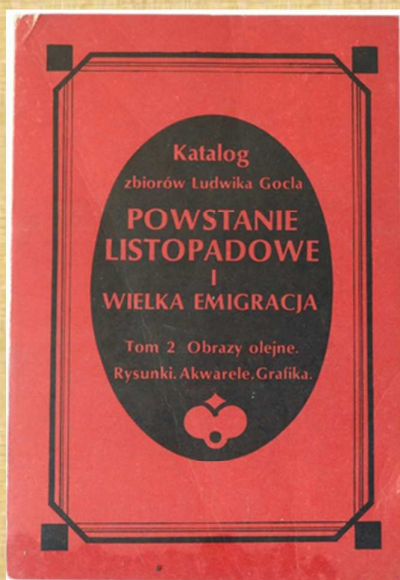

Po Powstaniu Listopadowym zaczęła się Wielka Emigracja

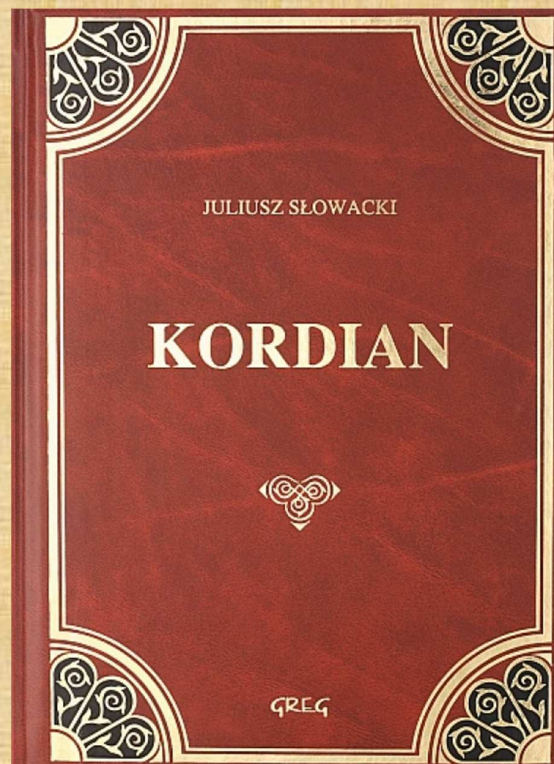

Marian Władysław Włodzimierz
Krajewski – Kukiel generał dywizji WP
ur. 15 maja 1885 w Dąbrowie Tarnowskiej
zm. 15 sierpnia 1973 w Mabledon
hrabstwo Kent

Ocena i krytyka Powstania Listopadowego w utworach popowstaniowych

Główny bohater, Kordian, który chce walczyć za ojczyznę, jest słaby, wypalony, sparaliżowany pesymizmem i nostalgią, a każde jego działanie krępuje wybujała wyobraźnia, sprawiająca, że i on staje się igraszką szatana.

Ocena i krytyka Powstania Listopadowego w utworach popowstaniowych

Motyw powstania listopadowego w literaturze różnych epok :

Warszawianka

— Casimir Delavigne

Reduta Ordon

— Adam Mickiewicz

Sowiński w okopach Woli

— Juliusz Słowacki

Śmierć pułkownika

— Adam Mickiewicz

Stary ułan pod Brodnicą

— Wincenty Pol

Bema pamięci żałobny rapsod

— Cyprian Kamil Norwid

Noc listopadowa

— Stanisław Wyspiański

Bema pamięci żałobny rapsod

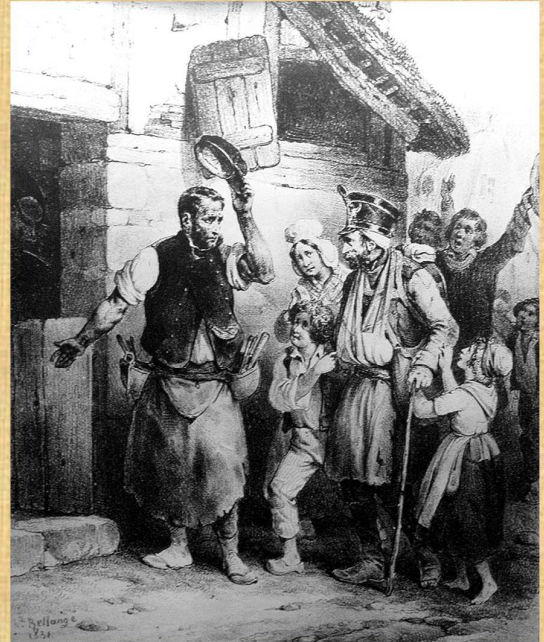
— Cyprian Kamil Norwid

The image shows a page of a musical score for 'Warszawianka'. The title 'WARSZAWIANKA' is at the top. Below it, the lyrics are written in Polish. The score includes musical notation with notes and rests. The lyrics are: 'O - to - dziś dzień krwi i chwa - ly, O - by dniem wskrze sze nia był! W gwiaz - dę Pols - ki, O - rzel bia - ly Patr - ząc, lot swój w nie - bo wzbil. A na dzie ją pod - nie - ca - ny, Wo - la na nas zgór - nych. stron: Powstań Polsko, krusz kaj da - ny, Dziś twój tryumf al - bo zgon. Hej kto Po - lak, na bag - ne - ty! Żyj swo - bo - do, Pols - ko żyj! Takim has - lem, cnej pod - nie - ty, Trą - bo na - sza wro - gom grzmij! Trą - bo na - sza wro - gom grzmij!'.

Wielka Emigracja – ruch emigracyjny polskiej ludności w pierwszej połowie XIX wieku. Emigracja miała podłoże patriotyczno-polityczne, a bezpośrednią przyczyną był upadek powstania listopadowego w 1831 roku. Wielka Emigracja była jednym z największych ruchów emigracyjnych ówczesnej Europy.

obraz Dietricha Montena *Finis Poloniae*
(domena publiczna)

XIX-wieczna grafika przedstawiająca scenę
przyjęcia polskiego emigranta we Francji

Powitanie polskiego emigranta w wiejskiej gospodzie we Francji.

Grafika Denisa Raffeta., Autor - Polona.pl/dp

XIX-wieczna grafika przedstawiająca scenę powitania polskich emigrantów w Belgii

Do emigrantów należeli głównie: szlachta, żołnierze powstańcy, członkowie Rządu Narodowego, politycy, pisarze, artyści, inteligencja. W późniejszym czasie dołączyli do nich także inni uchodźcy, głównie z zaboru rosyjskiego. Ośrodkiem emigrantów była Francja (głównie Paryż), pomniejsze znajdowały się też w innych krajach.

Portret Kazimierza Antoniego Krasickiego, lata 40. XIX w.

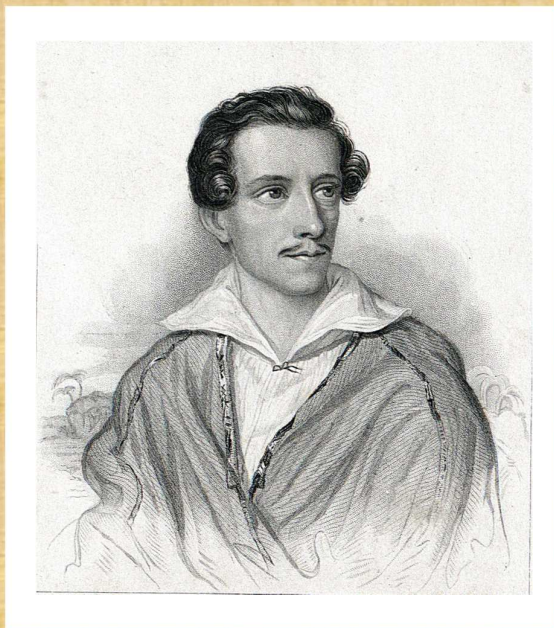

Jan Ewangelista Goetz, założyciel browaru Okocim, 2 połowa XIX w.

„Strój narodowy”, Dziennik Mód Paryskich 1848 r. Mężczyzna w stylizowanym kontuszu.

Wśród emigrantów między innymi znaleźli się:

Juliusz Słowacki

Adam Mickiewicz

Fryderyk Chopin

Chopin w 1849,
fot. Louis-Auguste Bisson

Napoleon Stanisław Adam

Feliks Zygmunt Krasiński

(ur. 19 lutego 1812 w Paryżu,
zm. 23 lutego 1859 tamże)

polski poeta,
dramaturg i prozaik, hrabia.

Jeden z trójcy wieszczów,
największych poetów polskiego
romantyzmu.

II Ordynat na Opinogórze.

Zygmunt Krasiński

Maurycy Mochnacki

Maurycy Mochnacki

(ur. 13 września 1803 w Bojańcu,
zm. 20 grudnia 1834 w Auxerre)

Polski działacz i publicysta polityczny,
filozof, jeden z teoretyków
polskiego romantyzmu, pianista.

Był uczestnikiem i kronikarzem
powstania listopadowego – napisał
*Powstanie narodu polskiego w roku
1830 i 1831.*

Członek Związku Wolnych Polaków
i Towarzystwa Patriotycznego.

Książę Adam Jerzy
Czartoryski

**Adam Jerzy Czartoryski książę herbu
własnego, ps. „Toulouzan”**

(ur. 14 stycznia 1770 w Warszawie,
zm. 15 lipca 1861 w Montfermeil).

Polski mąż stanu, minister spraw zagranicznych Imperium Rosyjskiego w latach 1804–1806, wielki podkomorzy dworu królewskiego Mikołaja I Romanowa w 1830 roku, wiceprezes Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego w 1815 roku, senator-wojewoda Królestwa Polskiego, prezes Rządu Narodowego Królestwa Polskiego (1831), prezes Senatu, pisarz, poeta, mecenas sztuki i kultury, został odznaczony Orderem Orła Białego (w 1815), wielki skarbnik Katolickiego Wielkiego Przeoratu w Rosji kawalerów maltańskich w 1798 roku.

**Założyciel politycznego obozu
konserwatywno - liberalnego Hotel
Lambert.**

Hotel Lambert

Bonawentura Niemojowski

herbu Wieruszowa (Bonawentura
Wierusz - Niemojowski;
ur. 4 września 1787 w Słupi,
zm. 15 czerwca 1835 w Vanves).

Polski prawnik, polityk, poseł województwa kaliskiego na Sejm Królestwa Polskiego i przywódca opozycji sejmowej kaliszan, w czasie powstania listopadowego (1830–1831) ostatni prezes Rządu Narodowego, następnie prezes Komitetu Tymczasowego Emigracji Polskiej w Paryżu (1831)

**Bonawentura
Niemojowski**

Teodor Morawski

Teodor Morawski

herbu Korab
(ur. 1 listopada 1797
w Mikołajewicach,
zm. 21 września 1879
w Paryżu).

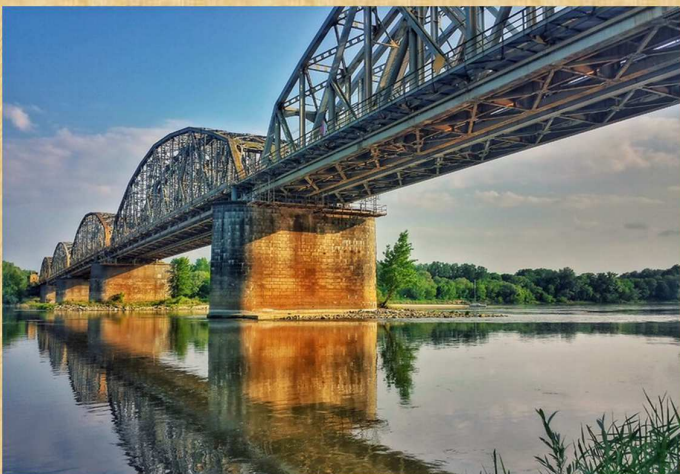
Polski polityk związany z kaliszczanami, uczestnik powstania listopadowego, historyk, wydawca.

Joachim Lelewel (ur. 22 marca 1786 w Warszawie, zm. 29 maja 1861 w Paryżu) – **polski historyk, bibliograf, sławista, numizmatyk, poliglota (znał 12 języków), heraldyk, działacz polityczny oraz wolnomularz.** Idee Joachima Lelewela wywarły wpływ na kształtowanie się światopoglądu Edwarda Dembowskiego.

Joachim Lelewel

Ernest Malinowski, właśc. Ernest Adam Stanisław Malinowski herbu Ślepowron. (ur. 5 stycznia 1818 na Wołyniu; zm. 2 marca 1899 w Limie) – **polski inżynier drogowy i kolejowy, bohater obrony Callao w 1866, budowniczy kolei w Peru i Ekwadorze, projektant i budowniczy Centralnej Kolei Transandyjskiej (*Central Transandino*), członek korespondent Towarzystwa Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu od 1890**

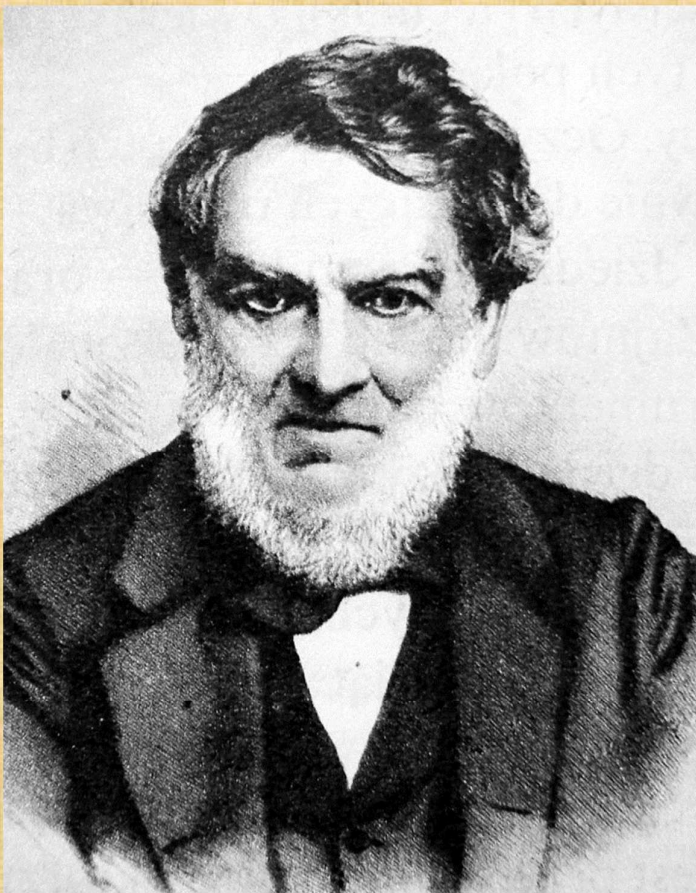
Most kolejowy im. Ernesta Malinowskiego w Toruniu

Ernest Malinowski

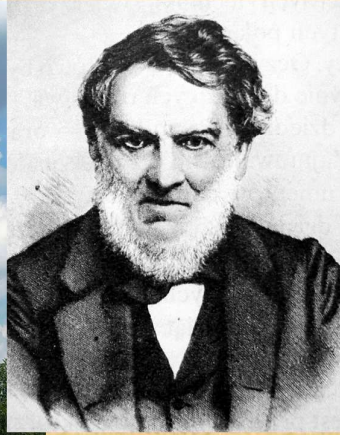

Inż. Ernest Malinowski

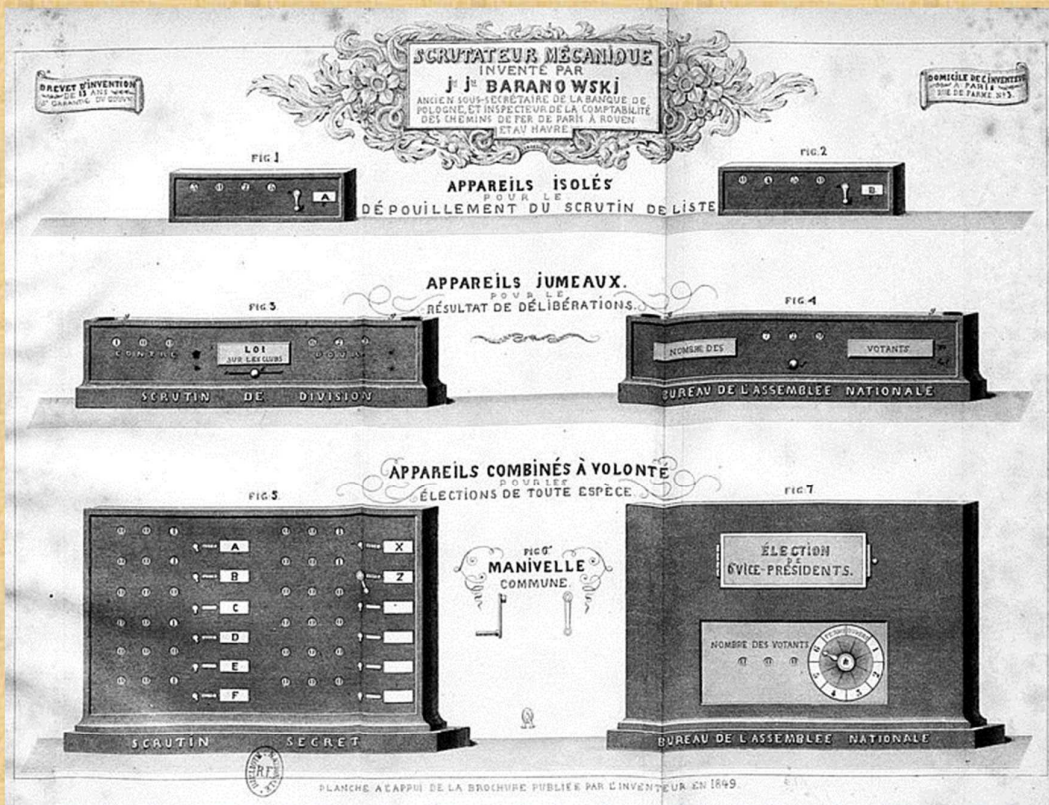

Jan Józef Baranowski,
najstawniejszy wynalazca
z grona Wielkiej Emigracji;
wynalazł między innymi:
semafor, kasownik do
biletów oraz gazomierz

Jan Józef Baranowski był polskim ekonomistą i finansistą, szlachcicem, językoznawcą, inżynierem oraz wynalazcą z grona Wielkiej Emigracji. Był autorem wynalazków z dziedziny kolejnictwa, łączności, rachunkowości oraz maszyn liczących.

Automatyczny system sygnalizacji kolejowej. Semafor wymyślony przez Baranowskiego w 1857 roku

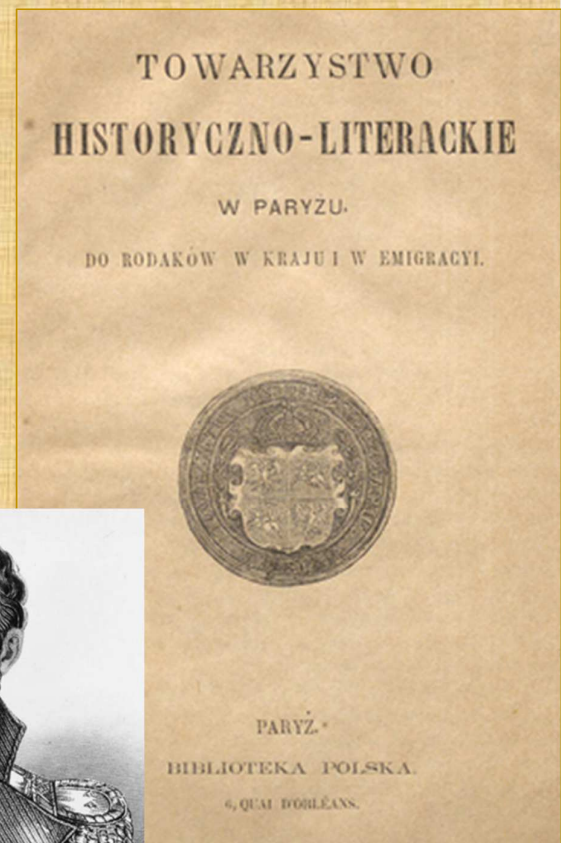

Maszyna do obliczania głosów oddanych w wyborach wynaleziona w 1848 roku przez Jana Baranowskiego

Generał inżynier
Józef Zachariasz
Bem

Generał Józef Bem po upadku powstania listopadowego w roku 1831 udał się na emigrację do Niemiec, a później do Francji dołączając do grona tzw. Wielkiej Emigracji. Do Paryża przybył w styczniu 1832 roku i związał się z obozem Hôtel Lambert. Był monarchistą i stronnikiem **Adama Jerzego Czartoryskiego** oraz członkiem Związku Jedności Narodowej. Angażował się w emigracyjną działalność społeczno-kulturalną. Był współzałożycielem Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu, zainicjowanego w 1832 roku.

Książę
Adam
Jerzy
Czartoryski

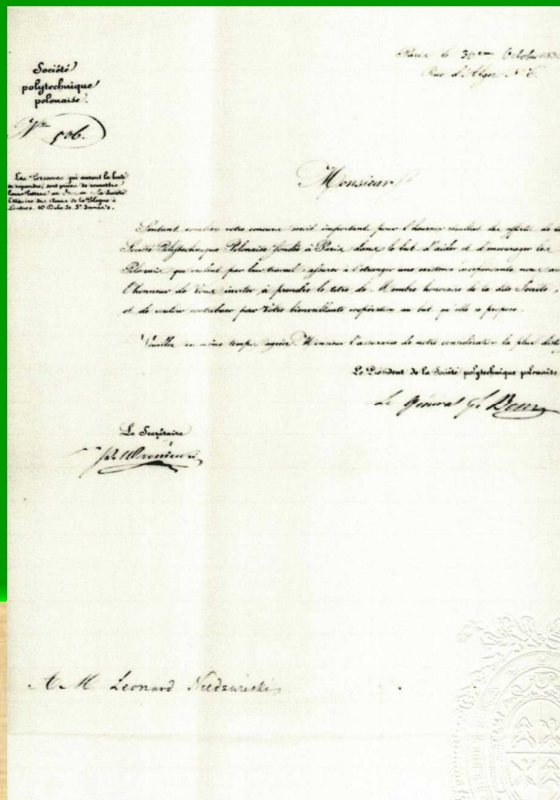
Generał Józef Bem

15 marca 1835 roku

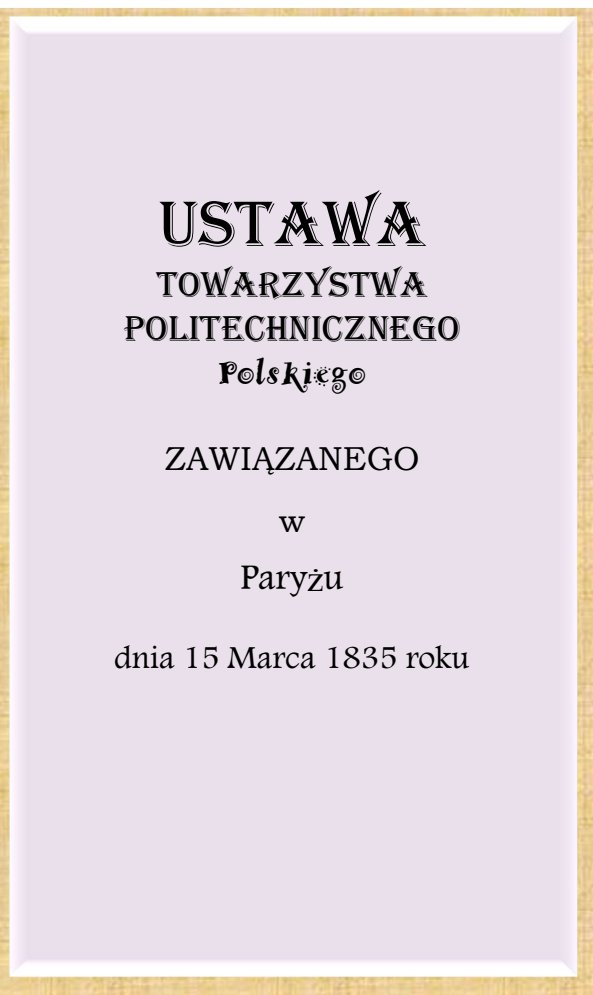
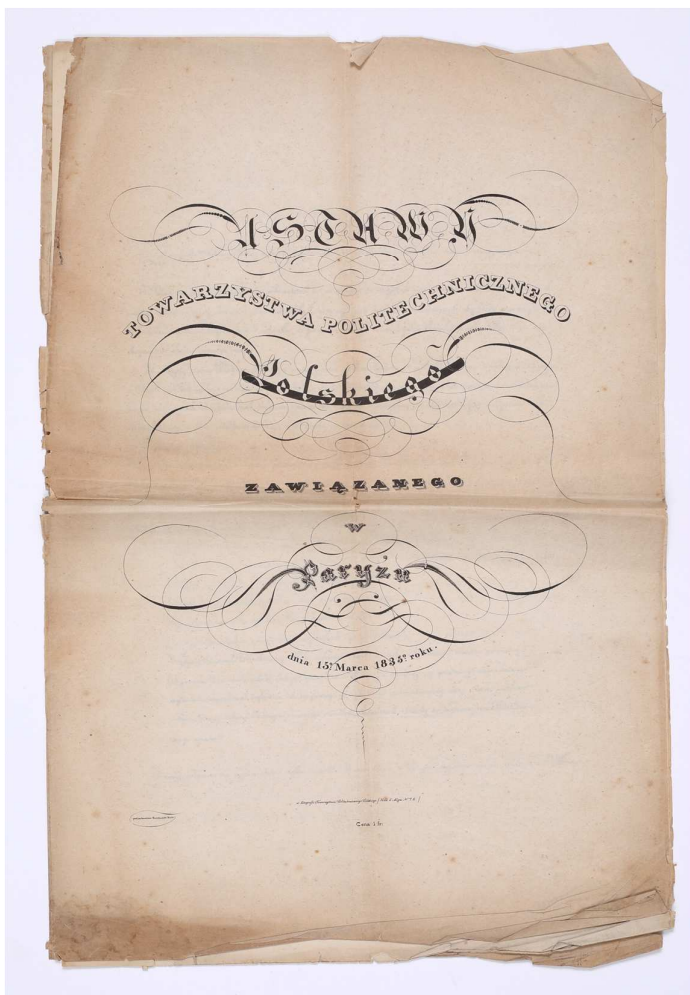
(w roku 2025 obchodzimy 190 rocznicę tego wydarzenia)

założył drugą organizację – bliską naszym sercom
**Towarzystwo Politechniczne Polskie
w Paryżu,**
którego był pierwszym prezesem.

Zajmowała się ona kształceniem technicznym
Polaków na emigracji, podnoszeniem ich
kwalifikacji zawodowych oraz pomocą
w zdobywaniu pracy.
Długofalowym celem była
nauka nowoczesnych wówczas technologii
oraz przeniesienie ich w przyszłości do
ojczyzny.

Pismo założycielskie i rejestrujące

TREŚĆ USTAWY – STATUTU Towarzystwa Politechnicznego Polskiego

USTAWY
Towarzystwa Politechnicznego Polskiego

Artykuł 11
Artykuł 12
Artykuł 13
Artykuł 14
Artykuł 15
Artykuł 16
Artykuł 17
Artykuł 18
Artykuł 19
Artykuł 20
Artykuł 21
Artykuł 22
Artykuł 23
Artykuł 24
Artykuł 25
Artykuł 26
Artykuł 27
Artykuł 28
Artykuł 29
Artykuł 30
Artykuł 31
Artykuł 32
Artykuł 33
Artykuł 34
Artykuł 35
Artykuł 36
Artykuł 37
Artykuł 38
Artykuł 39
Artykuł 40
Artykuł 41
Artykuł 42
Artykuł 43
Artykuł 44
Artykuł 45
Artykuł 46
Artykuł 47
Artykuł 48
Artykuł 49
Artykuł 50
Artykuł 51
Artykuł 52
Artykuł 53
Artykuł 54
Artykuł 55
Artykuł 56
Artykuł 57
Artykuł 58
Artykuł 59
Artykuł 60
Artykuł 61
Artykuł 62
Artykuł 63
Artykuł 64
Artykuł 65
Artykuł 66
Artykuł 67
Artykuł 68
Artykuł 69
Artykuł 70
Artykuł 71
Artykuł 72
Artykuł 73
Artykuł 74
Artykuł 75
Artykuł 76
Artykuł 77
Artykuł 78
Artykuł 79
Artykuł 80
Artykuł 81
Artykuł 82
Artykuł 83
Artykuł 84
Artykuł 85
Artykuł 86
Artykuł 87
Artykuł 88
Artykuł 89
Artykuł 90
Artykuł 91
Artykuł 92
Artykuł 93
Artykuł 94
Artykuł 95
Artykuł 96
Artykuł 97
Artykuł 98
Artykuł 99
Artykuł 100

Artykuł 101
Artykuł 102
Artykuł 103
Artykuł 104
Artykuł 105
Artykuł 106
Artykuł 107
Artykuł 108
Artykuł 109
Artykuł 110
Artykuł 111
Artykuł 112
Artykuł 113
Artykuł 114
Artykuł 115
Artykuł 116
Artykuł 117
Artykuł 118
Artykuł 119
Artykuł 120
Artykuł 121
Artykuł 122
Artykuł 123
Artykuł 124
Artykuł 125
Artykuł 126
Artykuł 127
Artykuł 128
Artykuł 129
Artykuł 130
Artykuł 131
Artykuł 132
Artykuł 133
Artykuł 134
Artykuł 135
Artykuł 136
Artykuł 137
Artykuł 138
Artykuł 139
Artykuł 140
Artykuł 141
Artykuł 142
Artykuł 143
Artykuł 144
Artykuł 145
Artykuł 146
Artykuł 147
Artykuł 148
Artykuł 149
Artykuł 150
Artykuł 151
Artykuł 152
Artykuł 153
Artykuł 154
Artykuł 155
Artykuł 156
Artykuł 157
Artykuł 158
Artykuł 159
Artykuł 160
Artykuł 161
Artykuł 162
Artykuł 163
Artykuł 164
Artykuł 165
Artykuł 166
Artykuł 167
Artykuł 168
Artykuł 169
Artykuł 170
Artykuł 171
Artykuł 172
Artykuł 173
Artykuł 174
Artykuł 175
Artykuł 176
Artykuł 177
Artykuł 178
Artykuł 179
Artykuł 180
Artykuł 181
Artykuł 182
Artykuł 183
Artykuł 184
Artykuł 185
Artykuł 186
Artykuł 187
Artykuł 188
Artykuł 189
Artykuł 190
Artykuł 191
Artykuł 192
Artykuł 193
Artykuł 194
Artykuł 195
Artykuł 196
Artykuł 197
Artykuł 198
Artykuł 199
Artykuł 200

AWOJ

Złuczna miłość Polaków oddających się w Paryżu naukowi, sztukom, humaniom i rzemiosłom, zwracający
Do Polacy mający teraz sposobność doświadczenia się za granicą we wszystkich częściach nauk, sztuk, humaniom i rzemiosł,
powinni uważać za swój obowiązek przysposobienia dla Ojczyzny opinii dotychczas i aktualnych, aby kiedyś wrócić do Niej
i w perswazji i cieniu Ojczyzny swych wstrząsłać za granicą wszelkiego rodzaju gwałtów, któreby po całej Polsce roznieśli
choćby się wchodzić roznieśli mogli
Do z drugiej strony Polaków oddających się za granicą sztukom, humaniom i rzemiosłom, powinni sposobności, czy prawić
w dobytek wszelkich nauk, z tudzież sztuk, przychodzić i czasem i nieporobicieństwem się stając umieszczają się po zakładach nau-
kowych, po fabrykach lub zakładach, aby swoją pracę i wykształcenie swoje wnieśli, któreby się podjęli mogli
i czynić dla tego, co imi poradzono nie mogą i nie umieją za tem zrobić.
Związany przylot
Do przez skoncentrowanie w jedno miasto przedmiotów przez Polaków wybitnych, tudzież wszelkich informacji o takich Pol-
kach, którzyby podjęli się chcieli wstąpić do nauki lub do rzemiosła, po zakładach, po fabrykach i po Rządzie
Polskim, ustanowić stałe zarządzenie, programy i spore paragrafy

Zawiązanie
w Paryżu
Towarzystwa
Politechnicznego
Polskiego celem jest:

- Zawiązanie w Paryżu Towarzystwa Politechnicznego Polskiego, którego celem jest:
Przygotowanie się do wstąpienia do wszelkiego rodzaju Zakładów w Polakach.
Ułatwienie Polakom oddającym się sztukom, humaniom i rzemiosłom wstęp do zakładów iu i naukowych.
Ułatwienie im zbliżenie przedmiotów przez nich wypracowanych.
Wymagowanie im doświadczenia na roboty, których się podjęli mogli.
Wymagowanie imienia dla tych, którzy chcą się wstawić.
Umieszczenie rzemieślników w różnym rodzaju po fabrykach i po zakładach.
Wydanie Dziennik Politechniczny Polskiej, wydziału naukowi, sztukom, humaniom i rzemiosłom poświęconej
Doposażenie ile możliwości osobom, chcącym sprowadzić do Polski, czy do Warszawy, czy przedmioty, sztuk i humaniom,
czy też ludzi, sposobnych do oglądania iak najlepszego ich wyobrazić iak najszlachetniejszą cenę, i wstąpić do Zakładu
w dziedzinie, w jakiej chcą się wstawić, o wszelkich przedmiotach, o których się do Towarzystwa Politechnicznego
czego ogłasza.

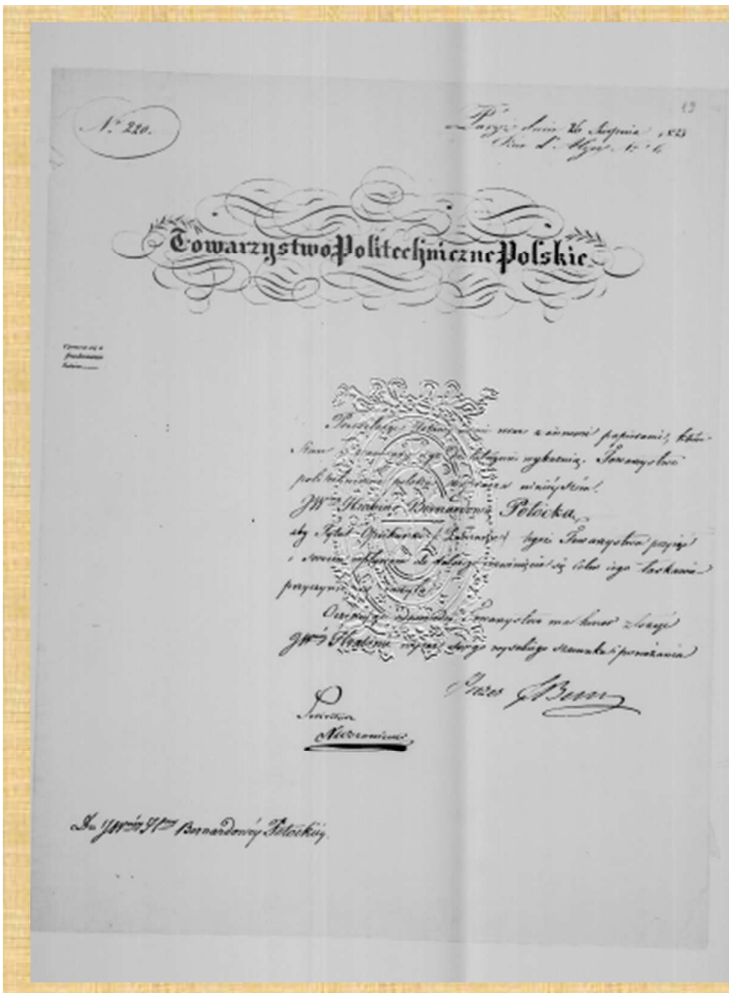
Zebrałony się przez na Zgromadzenie ogólne dnia 15. Marca 1835. w Paryżu, zgodzono się na następującą Ustawę:

Statut Towarzystwa Politechnicznego Polskiego w Paryżu
opublikowany w 1835 roku w „Kronice Emigracji Polskiej” stawiał
sobie następujące cele:

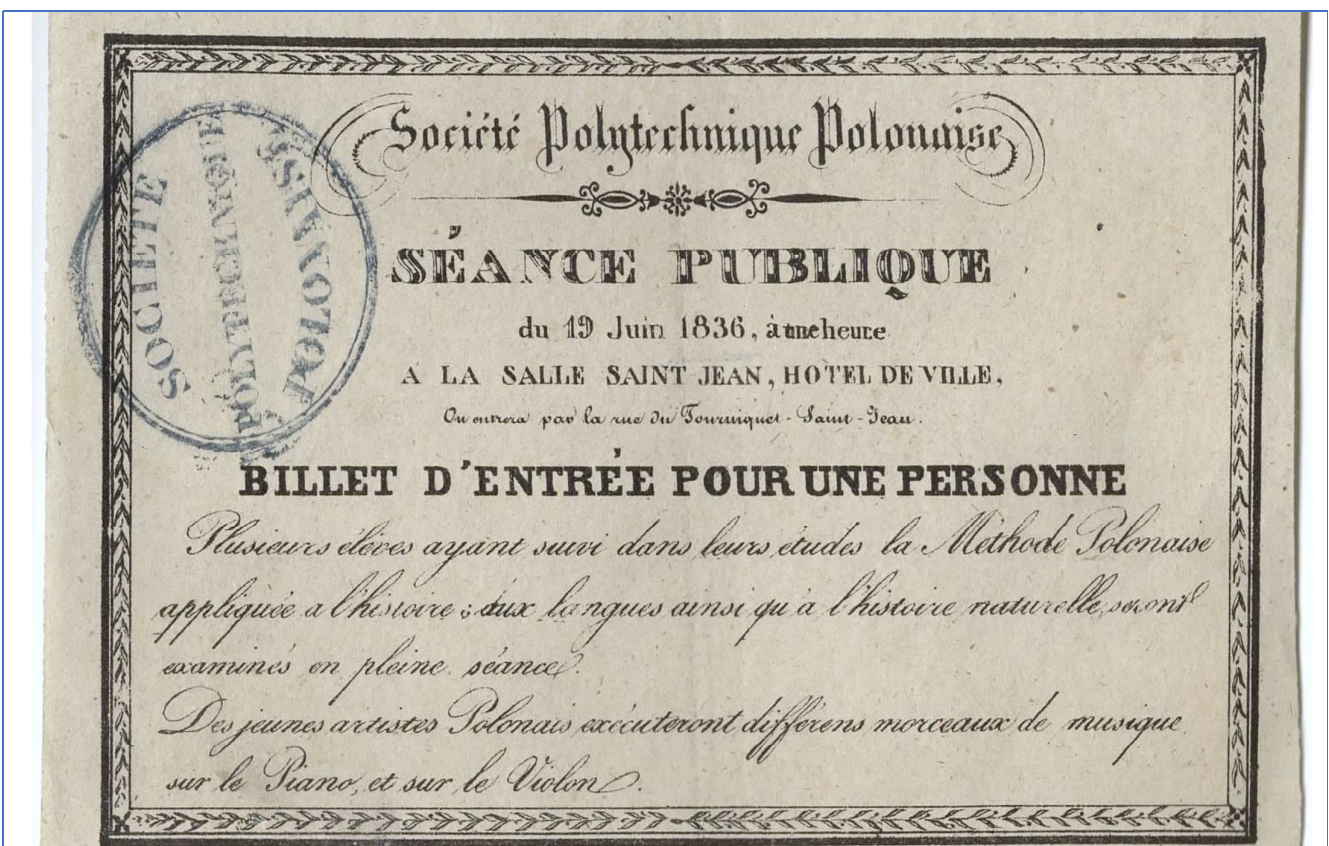
- „Przyczyniać się ile możności do rozwijania wszelkiego rodzaju talentów w Polakach ”,
- „Ułatwiać Rodakom oddającym się sztukom, kunsztom i rzemiosłom, wstęp do zakładów im właściwych ”,
- „Ułatwiać im zdobywanie przedmiotów przez nich wypracowanych ”,
- „Wynajdywać im obstalunki na roboty, których się podejmować mogą ”,
- „Wynajdywać miejsca dla tych, którzy lekcje dawać są w stanie ”,
- „Umieszczać rzemieślników różnego rodzaju po fabrykach i po rękodzielniach”,

- „Wydawać Dziennik Politechniczny Polski, wyłącznie naukom, sztukom, kunsztom i rolnictwu poświęcony ”,
- „Dopomagać ile możności osobom chcącym sprowadzać do Polski czy to maszyny, czy przedmioty sztuk i kunsztów, czy też ludzi usposobionych, doglądając jak najlepszego ich wyboru, jak najrzetelniejszej ceny i dając rodakom w kraju będącym jak najrzetelniejsze wiadomości o wszelkich przedmiotach, o które by się do Towarzystwa Politechnicznego zgłaszali ”.

Przypis - Jan Karol Sienkiewicz. Towarzystwo Politechniczne Polskie. „Kronika Emigracji Polskiej”. tom III, s. 103–109, 1835. Paryż.

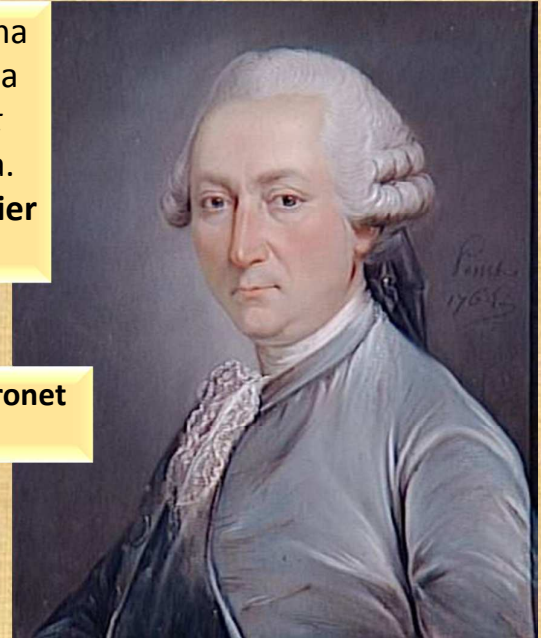
Pismo Józefa Bema
do hrabiny
Bernardowej Potockiej
z 16 sierpnia 1835 roku
z prośbą
o przejęcie patronatu
nad Towarzystwem
Politechnicznym Polskim

Bilet wstępu Societe Polytechnique Polonaise (Polskie Towarzystwo Politechniczne).
Bilet na wykład / sesję publiczną w dn. 19 czerwca 1836 roku.
W lewym górnym rogu owalna pieczęć Towarzystwa. Wym.: 9 x 14,5 cm.

Generał Bem był wielkim zwolennikiem samokształcenia. W 1838 roku w jednej ze swoich broszur napisał „(...) Polacy mający teraz sposobność doskonalenia się za granicą we wszystkich częściach nauk, sztuk, zawodów i rzemioł, powinni uważać za święty obowiązek przysposabiać dla ojczyzny synów zdatnych i utalentowanych (...)”. Sam również się uczył zostając we Francji słuchaczem paryskiej **Szkoły Dróg i Mostów** (*École nationale des ponts et chaussées*) oraz **Szkoły Górniczej**.

École nationale des ponts et chaussées – założona w 1747 r. francuska uczelnia techniczna, zaliczana do **grandes écoles**. *École nationale des ponts et chaussées* znajduje się w szóstej dzielnicy Paryża. Uczelnię zorganizował francuski architekt i inżynier **Jean Rodolphe Perronet**.

Jean Rodolphe Perronet
1708-1794

Logo of Ecole des
Ponts ParisTech

*Rue d'Alger 6,
(Ulica Algierska 6)
Paryż , Francja*

*Budynek,
w którym
mieściło się
Towarzystwo
Politechniczne
Polskie.*

Budynek, w którym mieściło się
Towarzystwo Politechniczne Polskie w Paryżu
przy Rue d'Alger nr 6 (Ulica Algierska 6)

Gdyby generał Józef Bem żył dzisiaj
byłby zapewne członkiem jednego lub
może kilku

Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych

np.

Stowarzyszenia Inżynierów i Techników
Przemysłu Chemicznego

lub

Stowarzyszenia Inżynierów
i Techników Rolnictwa
z racji projektowania rafinerii
cukru i gorzelnii,

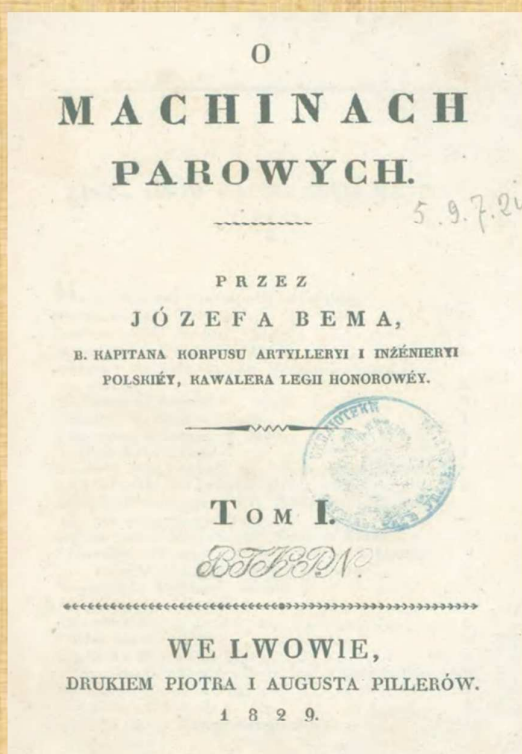
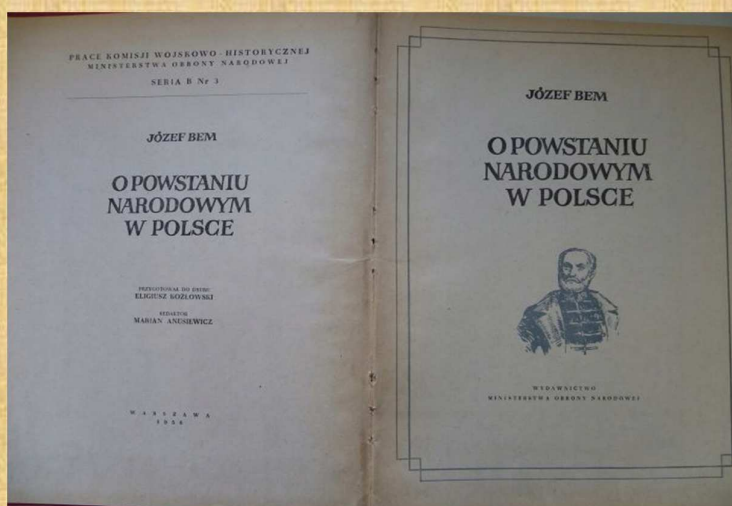
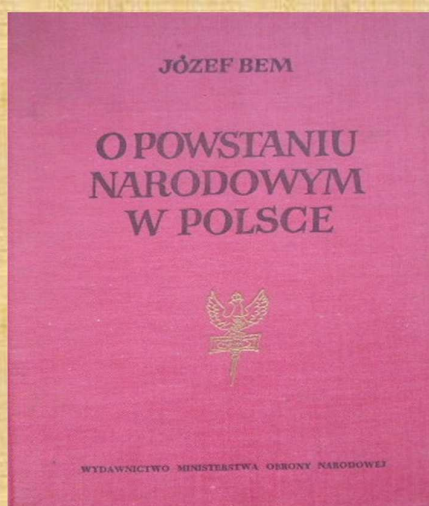
a może

Stowarzyszenia Inżynierów i Techników
Mechaników Polskich z racji działającej
w SIMP Sekcji Techniki Uzbrojenia,

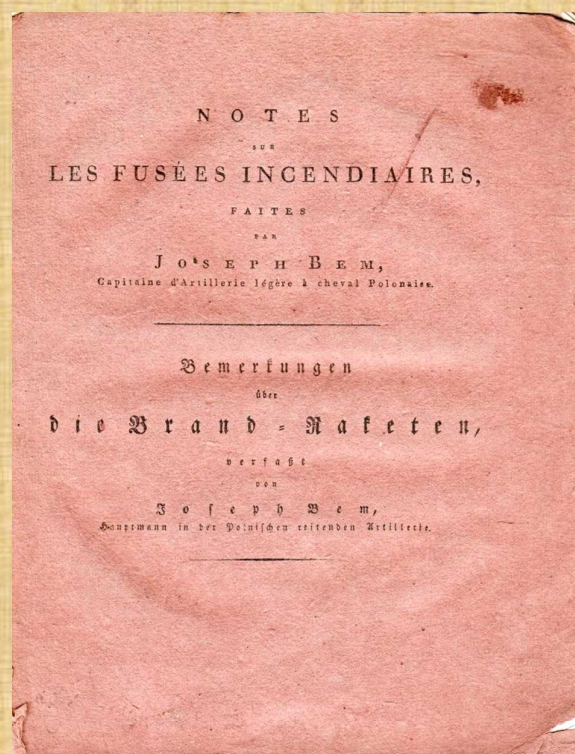

Dzieła: Józef Bem publikował po polsku, niemiecku i francusku na tematy związane z historią Polski. Jest także autorem opracowań z zakresu teorii artylerii i budowy rakiet:

Erfahrungen über die Congrevischen Raketen, czyli (Doświadczenia z raketami kongrewskimi) 1820
O machinach parowych, drukiem Piotra i Augusta Pillera, Lwów 1829 ; Węgrzy i Polacy w dzisiejszym stanie Europy
O powstaniu narodowym w Polsce.

Książka Józefa Bema
(O machinach parowych),
Lwów 1829

Notes sur les fusées incendiaires, (1819)
(Doświadczenia z raketami
kongrewskimi)

GENERAL JÓZEF BEM
*1794 †1850
(Według współczesnego malarza węgierskiego Barabasza).

WŁODZIMIERZ HR. BEM DE COSBAN

GENERAL JÓZEF BEM

(1794 — 1850)

SZKIC BIOGRAFICZNY W 75-tą ROCZNICĘ ŚMIERCI

LWÓW — WARSZAWA — KRAKÓW
WYDAWNICTWO ZAKŁADU NAROD. IM. OSSOLIŃSKICH
1925

Włodzimierz Bem de Cosban 1889 - 1954

przedstawiciel rodu generała Józefa Bema.

24 lipca 1917 wziął udział w bitwie pod Krechowcami, w czasie której wykazał wysokie zalety wojenne i męstwo w boju oraz został przedstawiony przez dowódcę pułku do nagrody – Oręża Św. Jerzego

Broń Złota
„Za Waleczność”

Włodzimierz Bem de Cosban (1889-1954), major kawalerii Wojska Polskiego, odznaczony Orderem Virtuti Militari i Krzyżem Walecznych (trzykrotnie), literat, publicysta, propagator zbliżenia kulturowego i politycznego polsko-węgierskiego.

Przedstawiciele
władz na
muzułmańskim
cmentarzu
wojskowym Dżebel-
el-Isam, na którym
znajdował się grób
Józefa Bema.

Widoczni m.in.
od lewej w
mundurach:

pułkownik Emil
Przedrzymirski-
Krukowicz,

major **Włodzimierz
Bem de Cosban**,

rotmistrz Ludwik
Naimski.

Wynoszenie trumny ze szczątkami Józefa Bema z muzułmańskiego cmentarza wojskowego
Dżebel-el-Isam. Trumnę niosą major Włodzimierz Bem de Cosban (z lewej),
pułkownik Emil Przedrzymierski-Krukowicz (z prawej).

Fotografie pochodzą ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

GENERAL

*Żołnierz Walk
o Wolność
Waszą
i Naszą*

1809-1813

Porucznik
uczestnik wojen
napoleońskich

1830/31

kpt / major / pptk
Powstanie
Listopadowe

VI-X.1848

Wiedeń
w fazie
rewolucji

1848-1849

generał
Wiosna Ludów,
batalia węgierska
Siedmiogród

1849-1850

Generał
i Murad Pasha
Turcja, Aleppo

do
Aleppo
1850 r.

IX.1849-XII.1850

Organizator
tureckiej artylerii
po interwencji
Rosji i Anglii
Aleppo, Fabryka
saletry i obrona

Projektant, inwestor

Fabryka papieru,
gorzelnia, proj. budowli

1831-1835

Prezes Towarzystwa
Politechnicznego Polskiego, Paryż
Wydane publikacje techn.-naukowe

1826-1830

Modernizator
Zarządca majątku
Maszyny parowe
Mechanizacja

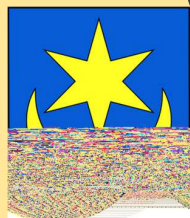
1815-1820-1826

Eksperymentator
Arsenał, rakiety,
poligon, raketnicy

od
Tarnowa
1794 r.

1815

Edukacja
Gimnazjum św. Anny Kraków
Elementarna i Aplikacyjna
Szkoła Artylerii i Inżynierii

Józef Zachariasz Bem

INŻYNIER

Snując opowieści o Generale Józefie Zachariaszu Bemie należało by jeszcze powiedzieć o wielu, wielu faktach i wydarzeniach z Jego bogatego życia i trudnej, ale pięknej historii Polski i Europy drugiej połowy XIX wieku :

- O zamachach na Jego życie.
- O Bemie w zrewoltowanym Wiedniu w połowie października 1848 r.
- O ucieczce Bema z Wiednia w przebraniu z ciężką raną klatki piersiowej.
- O powstaniu węgierskim na czele, którego stanął.
- O tym jak węgierski przywódca, Lajos Kossuth, mianował Bema naczelnym wodzem wojsk węgierskich.

Lajos Kossuth w towarzystwie polskich generałów, Józefa Bema i Henryka Dembińskiego

BEM

DEMBIŃSKI

KOSSUTH

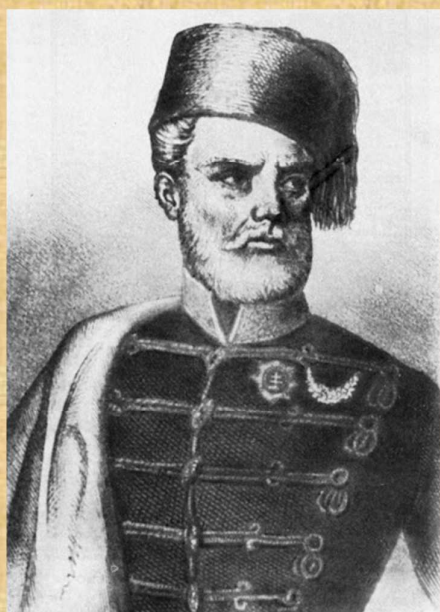
O tym jak po upadku powstania węgierskiego na początku 1849 r. Bem wraz z częścią armii przedostał się do Turcji, gdzie – po formalnym przyjęciu islamu – wstąpił na służbę sułtana, wkrótce stając się generałem wojsk tureckich, z nowym imieniem Murad Pasza.

O tym jak w 1850 roku, badając grunt, na którym zbudowane było miasto Aleppo, stwierdził, że leży ono na bogatych złożach saletry, siarki oraz żelaza. Planował utworzyć w Aleppo na tej bazie nowoczesną szkołę artylerii.

O tym jak kiedy w 1850 r. w okolicach Aleppo wybuchł zryw Beduinów, a Bem podjął się dowodzenia obroną miasta i brawurowo zwyciężył, stając się legendą także w tamtym kraju.

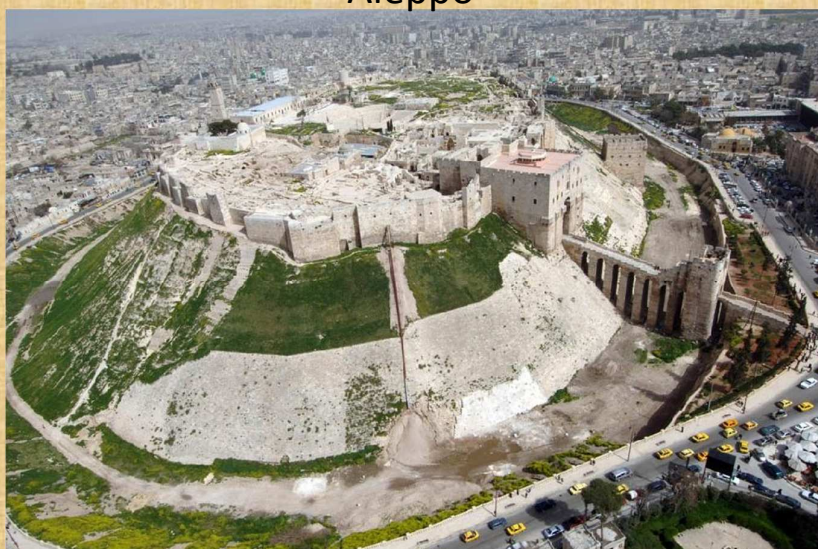
Cytadela w Aleppo

Murad pasza
Józef Bem

Aleppo

GENERAŁ JÓZEF ZACHARIASZ BEM zm. 10 grudnia 1850 w Aleppo

Ekshumacja w Aleppo.

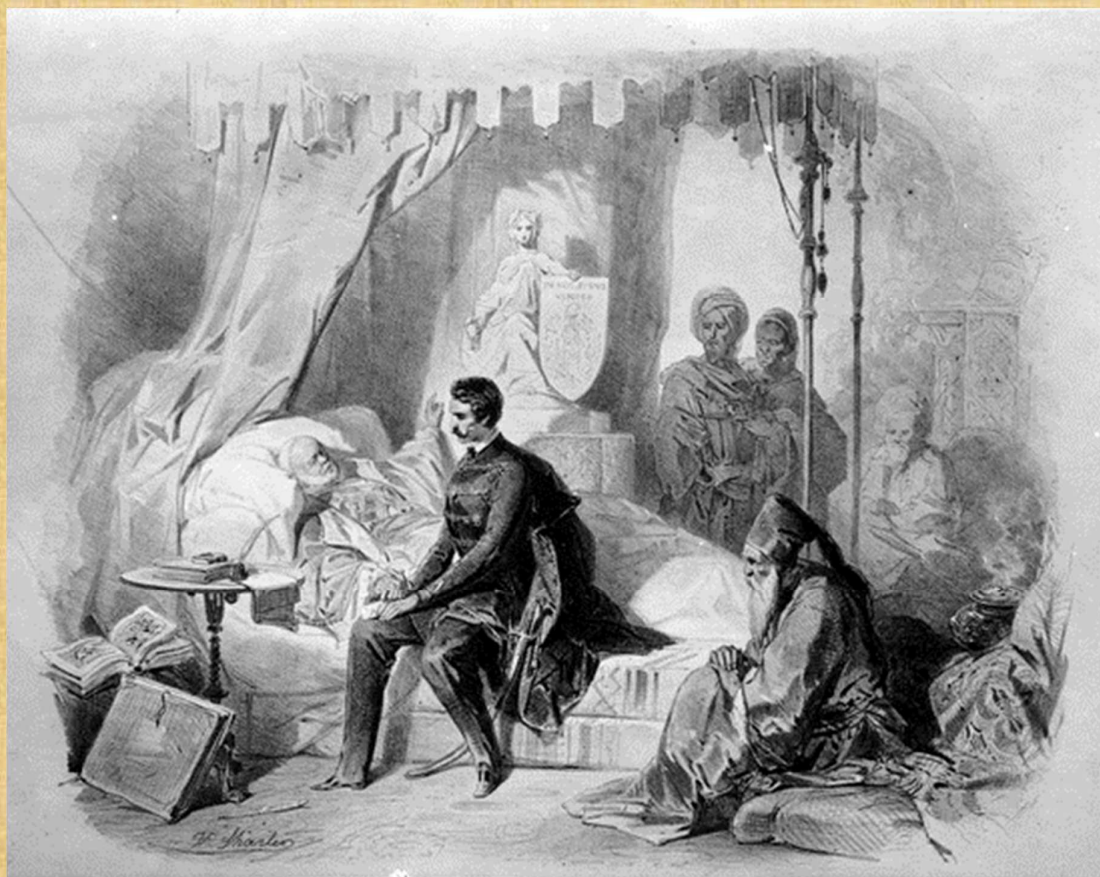

Tarnów

Umierając miał wypowiedzieć słowa:
„Polsko! Ja Cię już nie zbawię”.

28

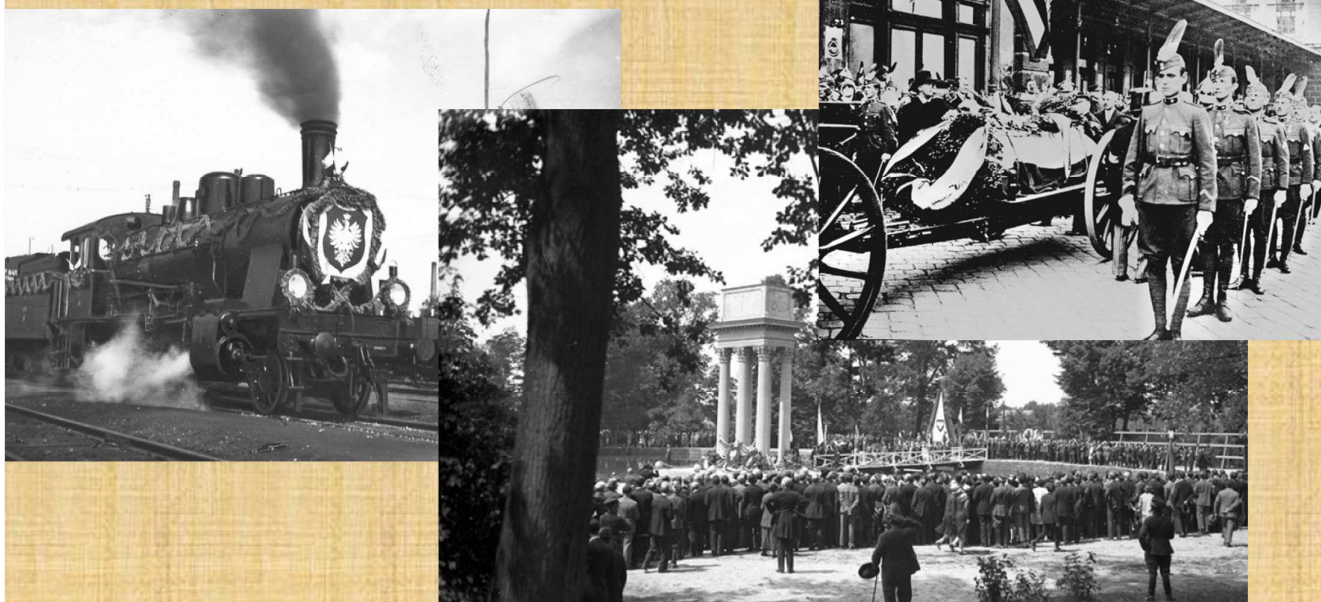

„Zgon Gen. Bema w Aleppo” (francuska litografia Sharlesa) - Zbiory NAC

27

Pochowany został na cmentarzu wojskowym położonym na skalistej górze
Dżebel el Isam (Góra Wielkich Ludzi).

Doczesne szczątki Generała Józefa Zachariasza Bema sprowadzono do Polski, do Tarnowa 96 lat temu w czerwcu 1929 r. i umieszczono je w Mauzoleum w Parku Strzeleckim. 30 czerwca 1929 roku całe miasto zostało odświętnie udekorowane. Laweta z trumną gen. Bema, w asyście wojskowej i tłumie mieszkańców przemierzyła Tarnów ulicami: Krakowską, Wałową i Piłsudskiego, aż do Parku Strzeleckiego. Tamte chwile dokumentują fotografie z zasobów Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Zagłębiając się w bogate w wydarzenia, barwne i czasami dramatyczne życie generała Józefa Zachariasza Bema należy powiedzieć, że utworzenie Towarzystwa Politechnicznego Polskiego w Paryżu było tylko jednym z wielu ważnych epizodów w jego życiu, ale jakże istotnym dla nas, którzy dzisiaj obchodzimy jubileusz 190. rocznicy powstania protoplasty Naczelnej Organizacji Technicznej. I właśnie dzisiaj z wdzięcznością i należnym szacunkiem dziękujemy za to Generałowi Inżynierowi Józefowi Zachariaszowi Bemowi.

Polichromia z wizerunkiem gen. Józefa Bema w Sali Konferencyjnej Domu Technika NOT w Tarnowie, Rynek 10

Promocja książki
JÓZEF BEM
generał, inżynier,
bohater trzech narodów

7 marca 2025 r.

w tarnowskim Ratuszu
dokładnie w 695 rocznicę
lokacji Tarnowa przez Króla
Władysława Łokietka

WYBITNI
TARNOWIANIE

8

Lesław Julian Świętochowski
Ewa Stańczyk

JÓZEF BEM

generał, inżynier, bohater trzech narodów

Generał inżynier Józef Zachariasz Bem 1794 - 1850

W 190. rocznicę
powstania Towarzystwa
Politechnicznego Polskiego
w Paryżu
i
175. rocznicę śmierci
Generała

*W prezentacji wykorzystano materiały z książki „Józef Bem – bohater wiecznych nadziei”
István Kovács, miesięcznika Przegląd Techniczny, zbiory NAC oraz internetu.*

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Prezes Oddziału SIMP
w Tarnowie

Wiceprezes Zarządu NOT
w Tarnowie

Lesław Julian Świętochowski